

ISSN 2181-3833

RESEARCH FOCUS

INTERNATIONAL SCIENTIFIC JOURNAL

VOLUME 1
ISSUE 4
2022

ABOUT US:

 www.refocus.uz

 t.me/research_focus

LLC Academy of Sciences and Innovations
International Scientific Journal Research Focus
Volume 1 Issue 4

Ilm-fan va innovatsiyalar akademiyasi

RESEARCH FOCUS
xalqaro ilmiy jurnali
2022 yil 4-son

ISSN: 2181-3833

*O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan 16.08.2022 yilda olingan №1701 sonli guvohnomaga ega. Jurnalning ushbu soni **Index Copernicus, OpenAire, Directory of Research Journals Indexing, ZENODO, Cyberleninka va Google Scholar** xalqaro ilmiy bazalarida indekslandi. Barcha maqolalar jurnalning elektron ilmiy bazasi (**ReFocus.uz**) ga joylashtirildi.*

ISSN: 2181-3833

“Research Focus” xalqaro ilmiy jurnali №4. 2022 yil – 409 b.

Ushbu to'plamda **“Research Focus”** xalqaro ilmiy jurnali 4-soniga qabul qilingan ilmiy maqolalar joy olgan.

Ushbu ilmiy jurnalda O'zbekiston Respublikasi va xalqaro oliy ta'lim muassasalari professor-o'qituvchilari, mustaqil ilmiy izlanuvchilari, doktorantlari, magistrantlari tomonidan olib borilayotgan ilmiy-tadqiqot ishlari natijalari ilmiy maqola tarzida chop etildi. Shuningdek, jurnalga oliy ta'lim muassasalaridan tashqari viloyatimiz va respublikamizning boshqa ilmiy-tadqiqot institutlari, ishlab chiqarish tashkilotlari va korxonalarida faoliyat ko'rsatib, ilmiy-tadqiqot ishlari olib borayotgan xodimlarning ham ilmiy maqolalari kiritildi.

Jurnal materiallaridan professor-o'qituvchilar, mustaqil izlanuvchilar, doktorantlar, magistrantlar, talabalar, litsey-kollejlar va maktab o'qituvchilari, ilmiy xodimlar hamda barcha ilm-fanga qiziquvchilar foydalanishlari mumkin.

Eslatma! Jurnal materiallari to'plamiga kiritilgan ilmiy maqolalardagi raqamlar, hisobotlar, ma'lumotlar haqqoniyligiga va keltirilgan iqtiboslar to'g'riligiga mualliflar shaxsan javobgardirlar.

© **Ilm-fan va innovatsiyalar akademiyasi**

© **Mualliflar**

“Research Focus” xalqaro ilmiy jurnali tahririyati
Saloydinov Sardorjon Qodirjon o’g’li - Bosh muharrir
Abdurahmonov Javohir Sobir o’g’li - Texnik muharrir

Tahrir hay’ati a’zolari

Murzaqulov Nurqul Abdilazizovich – Qirg’iziston Respublikasi O’sh Texnika Universiteti professor texnika fanlari doktori. “Elektr energetika” mudiri.

Pakirdinov Rustam Raxmatlayevich – Qirg’iziston Respublikasi Osh texnika Universiteti Energetika fakulteti dekani Texnika fanlari nomzodi dotsent

Yunusov Baxtiyar Xodjakbarovich – Toshkent davlat texnika universiteti: “Energetika” fakultetlari “Issiqlik energetikasi” kafedrasida Mudiri, dotsent

Ergashev Sirojiddin Fayazovich – Farg’ona politexnika instituti ilmiy va ilmiy pedagogik kadrlarni tayyorlash bo’limi boshlig’i. Texnika fanlari doktori, dotsent

Sharipov Farhod Fazlitdinovich – N mangan muxandislik-qurilish instituti energetika kafedrasida o’qituvchisi, Texnika fanlari bo’yicha falsafa doktori (PhD)

Soliyev Rustamjon Hakimjanovich – Namangan muxandislik-qurilish instituti Energetika va mehnat muhofazasi fakulteti dekani. Texnika fanlari doktori, dotsent

Rayimjanova Odinaxon Sadikovna – Muhammad al Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universiteti Farg’ona filiali Telekommunikatsiya injineri kafedra mudiri. Texnika fanlari bo’yicha falsafa doktori (PhD)

Quchqorov Akmaljon – Farg’ona politexnika instituti “Elektronika va asbobsozlik” kafedrasida mudiri. Texnika fanlari nomzodi (PhD)

Muxtarov Farrux Muxammadovich – Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universiteti Farg’ona filiali telekommunikatsiya texnologiyalari va kasb ta’limi fakulteti dekani Texnika fanlari bo’yicha falsafa doktori (PhD)

Zaitov Elyor Xolmamatovich – Mirzo Ulug’bek nomidagi O’zbekiston Milliy universitetining “Ijtimoiy ish” kafedrasida dotsenti sosiologiya fanlari bo’yicha falsafa doktori (PhD) dotsent

Qurbonova Maftuna Faxriddinovna – Toshkent viloyati Chirchiq davlat pedagogika instituti Iqtidorli talabalarining ilmiy tadqiqot faoliyatini tashkil etish bo’limi boshlig’i Pedagogika fanlari bo’yicha falsafa doktori (PhD)

Niyazova Naima Abdullajonovna – Namangan muhandislik-qurilish instituti texnik tizimlarda axborot texnologiyalari kafedrasida katta o’qituvchisi Pedagogika fanlari bo’yicha falsafa doktori (PhD)

Mirzayeva Nodira Abduxamidovna – Toshkent viloyati Chirchiq davlat pedagogika instituti “Genetika va evolyusion biologiya” kafedrasida dotsenti . Pedagogika fanlari falsafa doktori(PhD)

Valiyeva Feruza Rashidovna - Maktabgacha ta’lim tashkilotlari direktor va mutaxassislarini qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish intituti “Maktabgacha ta’lim menejmenti” kafedrasida mudiri. Pedagogika fanlari bo’yicha falsafa Doktori (PhD)

Obidova Gulmira Kuzibayevna – Farg’ona politexnika instituti Magistratura bo’limi boshlig’i PhD, Pedagogika fanlari bo’yicha falsafa doktori

Abdullayev Shavkat Vaxidovich – Kimyo fanlari doktori, Namangan davlat universitetining “Organik kimyo” kafedrasida professori, tabobat fanlari akademigi

Xasanov Ilyos Maxmudovich – Farg’ona jamoat salomatligi tibbiyot instituti Davolash ishi fakulteti dekani o’rinbosari. Iqtisodiyot fanlari bo’yicha falsafa doktori (PhD)

Qo’chqorov Bexzod Xoshimjanovich – Namangan muhandislik-texnologiya instituti energetika kafedrasida dotsenti PhD (f.-m.f)

Abdumatoyev Muhammadtohir Tojimatovovich - Farg’ona davlat universiteti o’zbek tili va adabiyoti kafedrasida mudiri filologiya fanlari doktori (DSc) dotsent

Xolmirzayev Nodirjon Nizomjonovich – TDTU Qo’qon filiali Ijtimoiy va aniq fanlar kafedrasida mudiri Falsafa fanlari bo’yicha falsafa doktori, (PhD)

Normatova Dildor Esonaliyevna – Farg’ona davlat universiteti Falsafa kafedrasida dotsenti . Falsafa fanlari nomzodi dotsent

Asqarov Kamoliddin Abdug’aniyevich – Farg’ona davlat universiteti Tabiiy fanlar fakulteti dekani, biologiya fanlari bo’yicha falsafa fanlari doktori, PhD

Murodov G’ayrat – Buxoro davlat universitetining o’zbek tili va adabiyoti kafedrasida professori. filologiya fanlari doktori dotsent

Rasulova Moxidil Tursunaliyevna – Farg’ona jamoat salomatligi tibbiyot instituti “Davolash ishi ” fakulteti dekani **Karimov O’lmasbek Umaraliyevich** – Farg’ona davlat universiteti Fuqarolik jamiyati kafedrasida o’qituvchisi

Mirzayev Gulom Rizoqulovich – O’zbekiston Respublikasi Jamoat xavfsizligi universiteti Ijtimoiygumanitar fanlar kafedrasida dotsenti tarix fanlari bo’yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Umarov Abduxamid Sattarovich – Kamoliddin Behzod nomidagi Milliy rassomlik va dizayn institutining informatika va menejment kafedrasida dotsenti iqtisod fanlari nomzodi dotsent

Maxkamov Dilshod Ismatillayevich – Namangan muhandislik-qurilish instituti “Avtomobil yo’llari va aerodromlar” kafedrasida mudiri

Daminov Feruz Asadullayevich – Samarqand davlat tibbiyot instituti 2-xirurgik kasalliklar va urologiya kafedrasida dotsenti **Abdullayev Baxodir Abdug’afforovich** - Andijon mashinasozlik instituti «Sanoat ishlab chiqarishini tashkil yetish» kafedrasida dotsenti Iqtisod fanlari bo’yicha falsafa doktori (PhD)

Yuldashov Ikromjon Abdulazizovich - Farg’ona davlat universiteti jismoniy madaniyat fakulteti dekani. Pedagogika

fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD). Stol tennis bo'yicha Oliy toifali hakam.

Mirzayev Murodil Abdulla ugli – Muxammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universiteti Farg'ona filiali kengash kotibi filologiya fanlari nomzodi

Djabbarov Sherzod Raximberdiyevich – Sog'liqni saqlash boshqarmasi Lisenziyalash va Akkreditatsiyalash sektori bosh mutaxassisi Tibbiyot fanlari nomzodi

Mamatqulov Orifjon Tursunovich – Namangan muhandislik-texnologiya instituti Sanoat Muhandisligi kafedrasini mudiri Texnika fanlari nomzodi

Yusupov Dilshod Rashidovich – Namangan muhandislik-qurilish instituti energetika kafedrasini dotsenti do'qonmu Texnika fanlari nomzodi

Xankeldiyeva Guzal Sherovna – Farg'ona politexnika instituti menejment kafedrasini professori iqtisod fanlari doktori professor

Raxmatullayev Izatulla – Farg'ona jamoat salomatligi tibbiyot instituti dotsenti . kimyo fanlari nomzodi dotsenti

Xonkeldiyeva Komilaxon Ravshanjon qizi – Farg'ona davlat universiteti ijtimoiy ish kafedrasini o'qituvchisi Iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori

Ergashev To'xtasin Gulamjanovich – TIQXMMI Milliy tadqiqot universiteti oliy matematika kafedrasini professori v.b. fizika-matematika fanlari nomzodi

Mamaxonov A'zam Abdumajitovich – Namangan muhandislik-texnologiya instituti Avtomatika va energetika fakulteti dekani texnika fanlari doktori, professor

Yo'ldoshev Salimjon Valiyevich – Farg'ona davlat universiteti O'zbekiston tarixi kafedrasini o'qituvchisi Tarix fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) dotsenti

Mustafakulov Ishnazar Boynazarovich – Samarqand davlat tibbiyot institutining davolash fakulteti dekani o'rinbosari tibbiyot fanlari nomzodi

Shonazarov Iskandar Shonazarovich – Samarqand davlat tibbiyot universiteti diplomdan keyingi ta'lim fakulteti, Xirurgiya, endoskopiya va anesteziologiya-reanimatologiya kafedrasini o'qituvchisi Tibbiyot fanlari nomzodi

Qo'chqarov Xoshimjon Ortiqovich – Namangan davlat universiteti fizika kafedrasini dotsenti fizika-matematika fanlari nomzodi

Nasriddinov Azizbek Shamsiddinovich – Namangan muhandislik-qurilish instituti transport vositalari muhandisligi kafedrasini o'qituvchisi PhD

Shamshidinov Israiljon Turgunovich – Namangan muhandislik-qurilish instituti kimyoviy texnologiya kafedrasini professori texnika fanlari doktori professor

Dedaxanova Muazzam Altmishbayevna – Toshkent moliya instituti O'zbek va rus tillari kafedrasini o'qituvchisi, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sitdiqov Rashid Abduraxmanovich – Islom Karimov nomidagi Toshkent davlat texnika universiteti energetika fakulteti professori texnika fanlari doktori

Radionova Olga Vinsetovna – Islom Karimov nomidagi Toshkent davlat texnika universiteti «Elektr stansiyalari,

tarmoqlari va tizimlari» kafedrasini dotsenti texnika fanlari nomzodi

Ruziboyev Sanjar Abdusalomovich – Samarqand davlat tibbiyot instituti 2-xirurgik kasalliklar va urologiya kafedrasini dotsenti. Tibbiyot fanlari doktori

Achilov Mirzakarim Temirovich – Samarqand davlat tibbiyot instituti diplomdan keyingi ta'lim fakulteti xirurgiya, endoskopiya, anesteziologiya va reanimatologiya kafedrasini dotsenti tibbiyot fanlari nomzodi

Akramov Abduvali Mamatxanovich – Namangan muhandislik-texnologiya instituti Korruptsiyaga qarshi kurashish va "Komlaens nazorat tizimi" boshqarish bo'yicha boshlig'I texnika fanlari nomzodi (PhD)

Amanov Baxtiyar Xushbakovich – Toshkent viloyati Chirchiq davlat pedagogika instituti Genetika va evolyusion biologiya kafedrasini mudiri. Biologiya fanlari doktori Katta ilmiy xodim

Raximov Atanazar Karimovich – Toshkent viloyati Chirchiq davlat pedagogika instituti tabiiy fanlar fakulteti dekani. Pedagogika fanlari doktori professor vazifasini bajaruvchi

Egamberdiyev Raxmonjon Ilxomovich – Namangan viloyati hokimligi xuzuridagi "Fukarolarning o'zini o'zi boshqarish organlari hodimlarining malakasini oshirish bo'yicha o'quv markazi direktori, iqtisod fanlari nomzodi dotsenti

Yunusova Nilufar Xamrayevna – Toshkent Moliya instituti, O'zbek va rus tili kafedrasini mudiri, pedagogika fanlari nomzodi dotsenti

Xoshimov Farxod Fayzullaevich – Namangan muhandislik-texnologiya instituti Kimyo kafedrasini mudiri, Texnika fanlari nomzodi Dotsent

Davlatova Mavlyuda Baxtiyorovna – Buxoro muhandislik-texnologiya instituti Katta o'qituvchi, Texnika fanlari falsafa doktori (PhD)

Axmedova Anorxon Nasivali qizi – O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti Tarjimonlik fakulteti "Ingliz tili tarjima nazariyasi" kafedrasini o'qituvchisi Filologiya fanlari bo'yicha PhD

Nuriddinova Mashxura Anvarbekovna – Namangan muhandislik-texnologiya instituti fizika kafedrasini o'qituvchisi PhD

Sharibaev Nosir Yusupjonovich – Namangan muhandislik-texnologiya instituti «Energetika» kafedrasini professori (texnika fanlari doktori, professor)

Muradov Rustam – Namangan muhandislik-texnologiya institutining "Tabiiy tolalarni dastlabki ishlash texnologiyasi" kafedrasini professori (texnika fanlari doktori, professor)

Sobirova Dilafroz Abdulhay qizi – Andijon davlat pedagogika instituti "Boshlang'ich ta'lim metodikasi" kafedrasini katta o'qituvchisi Filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Ergashev Abduhalim Abdujalilovich – Andijon davlat universiteti Filologiya fakulteti yoshlar bilan ishlash bo'yicha dekan o'rinbosari filologiya fanlari nomzodi

Zakirova Hafiza Razaqovna – Andijon davlat universiteti o'zbek tilshunosligi kafedrasini dotsenti, filologiya fanlari nomzodi

Najmiddinov Otabek Baxriddin o'g'li – Andijon davlat tibbiyot instituti klinikasi Rengenalogiya bo'limi vrachi PhD

Fayzullaev Qahramon Maxmudjonovich – Yarimo'tkazgichlar fizikasi va mikroelektronika ilmiy-tadqiqot instituti katta ilmiy xodimi, fizika-matematika fanlari bo'yicha PhD

Ismanova Odinaxon To'lqinboevna – Namangan davlat universitetining "Fizika" fakulgteti dekani, fizika-matematika fanlari bo'yicha falsafa

Todjiev Jamoliddin Nasiriddinovich – Mirzo Ulug'bek nomidagi O'zbekiston Milliy universiteti kimyo fakulteti analitik kimyo kafedrasi dotsenti

Alimjon Tojiev Mo'ydinovich – Andijon davlat universiteti o'zbek tilshunosligi kafedrasi dotsenti, filologiya fanlari nomzodi

Qodirov Ziyoidin Mamadalievich – Andijon davlat universiteti o'zbek tilshunosligi kafedrasi katta o'qituvchisi filologiya fanlari nomzodi

SHaxobov Kamoldin Biloldinovich – Andijon davlat universiteti filologiya fakulteti o'quv ishlari bo'yicha dekan o'rinbosari, Filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (hD)

Sobirov Abdulxay SHukirovich – Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat universiteti mahnaviyat va mahrifat bo'yicha prorektori, filologiya fanlari doktori, professor.

Saydullayev Zayniddin Yaxshiboyevich – Samarqanq davlat tibbiyot institute "Umumiy xirurgiya kafedrasi assistenti

Jurabayeva Zamira Axmedovna – Andijon davlat universiteti Boshlang'ich va maktabgacha ta'lim kafedrasi dotsenti, PhD

Mo'minov Xurshidbek Adxamjon o'g'li – Namangan muhandislik-texnologiya instituti Energetika kafedrasi dotsenti, Fizika-matematika fanlari bo'yicha falsafa doktori PhD

Vaxobova Sojidxon Komiljonovna – Namangan muhandislik qurilish instituti Energetika kafedrasi dotsenti, PhD

Azizov Nosirjon Nematillayevich – Namangan davlat universiteti Sport faoliyati kaferdasi mudiri, pedagogika fanlari nomzodi, Dostent

Hamidjonov Abdulaziz Usubjon o'g'li – Namangan davlat universiteti Sport faoliyati kaferdasi dotsenti, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori PhD Xalqaro sport ustasi

Qosimova Ozoda Xudoynazarovna – Samarkand davlat tibbiyot instituti pedagogika va psixologiya kafedrasi dotsenti Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori PhD

Anifa Paluanova – Nukus davlat-pedagogika instituti dotsenti, Fizika-matematika fanlari bo'yicha falsafa doktori PhD

Berdimurodov Usmon Suyunovich - "Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalash muhandislari instituti" Milliy tadqiqot universiteti Mashinalardan foydalanish va ta'mirlash kafedrasi katta o'qituvchisi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori, PhD

ТИЛШУНОСЛИКДА ҚИСҚАРТМАЛАРНИНГ ЎРНИ

Зокирова Дилдорахон Муйдиновна

Инглиз тили назарий аспекти кафедраси ўқитувчиси
Андижон давлат чет тиллари институти, Андижон, Ўзбекистон

dildora2903@mail.ru

<https://doi.org/10.5281/zenodo.7493765>

Аннотация: Дунё тиллари лексик фондида қисқартмалар жуда ҳам кенг тарқалган бўлиб, уларнинг қўлланишида бир қанча ўзига ҳос жиҳатлари мавжуд. Ушбу мақолада қисқартма сўзлар ва улар таркибидаги акронимларнинг эволюцияси ҳақида сўз юритилиб, уларнинг келиб чиқиш тарихи борасида фикр билдирилади.

Калим сўзлар: аббревиатура, акроним, қадимги Рим ва Греция, Ўйғониш даври, ядро физикаси, компьютер технологиялари.

РОЛЬ СОКРАЩЕНИЙ В ЛИНГВИСТИКЕ

Аннотация: Аббревиатуры очень распространены в лексическом фонде языков мира, и существует несколько специфических аспектов их употребления. В данной статье рассматривается эволюция акронимов и их акронимов, а также дается мнение об истории их происхождения.

Ключевые слова: аббревиатура, аббревиатура, Древний Рим и Греция, Возрождение, ядерная физика, вычислительная техника.

ROLE OF ABBREVIATIONS IN LINGUISTICS

Abstract: Abbreviations are very common in the lexical fund of world languages, and there are several specific aspects of their use. This article discusses the evolution of acronyms and their acronyms, and gives an opinion on the history of their origin.

Key words: abbreviation, acronym, ancient Rome and Greece, Renaissance, nuclear physics, computer technology.

КИРИШ

Тил жамият билан бирга ривожланиб, худди жамият каби, у ҳам ҳаракатсиз, тинч ҳолатда бўла олмайди ҳамда унда муттасил равишда ўзгаришлар содир бўлади. Бу ўзгаришлар замирида тил ривожланиши қонунлари ўз аксини топади. Бироқ бу ўзгаришлар кўлами ҳамда давомийлигига кўра хилма-хил бўлиши мумкин. Таъкидлаш лозимки, бугунги кунда дунё тилларига ҳос энг кўзга кўринган тенденциялардан бири аббревиация (сўз қисқартириш)га мойиллик ҳисобланади.

ТАДҚИҚОТ МАТЕРИАЛЛАРИ ВА МЕТОДОЛОГИЯСИ

Америкалик олим Р.Уэлз бир вақтлар “Акронимия жараёни тилшунос учун ҳақиқий жумбоқдир... [1;26]” дея таъкидлаганидек, чиндан ҳам акронимлар қисқартмаларнинг бошқа турлари каби лингвистик планда кўп жиҳатдан “жумбоқ” ҳисобланади. Чунки, уларнинг тадқиқи жараёнида тилшуносликдаги сўзнинг структурал-семантик таҳлили, морфема, сўз яшаш жараёнида ҳосил бўлган бирлик ва бошқа фундаментал муаммоларни специфик нуқтаи назардан кўриб чиқишга тўғри келади. Акронимлар тадқиқотимаммоси ўз объектнинг мураккаблиги, лексик бирликларга ёндашувдаги номутаносиблиги, баъзан мутлақо қарама-қарши ҳолатларнинг мавжудлиги билан изоҳланади [2;119].

Бугунги кунга келиб кўплаб тилларда мулоқот иштирокчилари томонидан турли қисқартма лексик бирликлардан кенг фойдаланишга бўлган мойилликнинг ортиши ва қисқартмаларнинг замонавий тиллар лексик қатламига кириб, ундан муқим ўрин эгаллаш

ҳолати исбот талаб қилмайдиган ҳақиқатга айланди. Айтиш лозимки, ҳозирда уларнинг сони ҳаддан ташқари кўп бўлиб, луғат таркибининг анча катта қисмини ташкил қилади. Бундан ташқари, улар амалий жиҳатдан лексиканинг деярли барча қатламларига кириб бормоқда ҳамда оғзаки ва ёзма нутқда кенг қўлланилмоқда.

ТАДҚИҚОТ НАТИЖАЛАРИ ВА МУҲОКАМА

Қисқартма сўзлар салмоғининг ортиши ва уларни тилдан мустақкам жой олишига илмий-техник соҳаларда эришилаётган ютуқларни асосий сабаб сифатида кўрсатиш мумкин. Фан ва техниканинг гуркираб ривожланаётган космонавтика, авиация, радиоэлектроника, ракетасозлик, ядро физикаси, компьютер технологиялари каби соҳалари терминологиясида қисқартмаларнинг улуши юқорилиги эътироф этилади.

Қисқартмаларнинг махсус лексика билан муносабати ҳақида гап борар экан, махсус лексика ривожда муҳим рол ўйнаган энг асосий тўрт давр: қадимги Рим ва Греция, Уйғониш даври, XX ҳамда XX асрларни эътироф этиш лозим [3;79]. Эллин-роман даврида илмий соҳа асосларининг яратилиши билан боғлиқ махсус лексиканинг шаклланиши бошланган ва айнан шу даврда график қисқартмаларнинг тарқалиши сезиларли даражада ортди. Уйғониш даври, яъни, фанда революция бошланган пайтда янги терминлар асосан лотинча ва юнонча ўзақлар асосида ҳамда миллий тил сўзларининг ўзақлари базасида сўз яшаш ва сўз қўшиш йўли билан яратилди.

ХУЛОСА

Баъзи фан соҳаларида, хусусан, математикада лотин тили асосида ҳозирги давргача сақланиб қолган $\cos = \text{cosinus}$, $\sin = \text{sinus}$ каби барқарор қисқартмалар пайдо бўлди [4;183]. Махсус лексика ривожининг бугунги босқичида миллий тил базасида терминларни ҳосил қилиш билан бирга, сўз ўзлаштириш ва аббревиация усулларига ҳам кенг қўлланилади. Таъкидлаш лозимки, турли қисқартмаларнинг интенсив қўлланилиши бугунги кунда миллий терминология ва миллий тил ривожига энг характерли жиҳатлардан бири ҳисобланади.

Фойдаланилган адабиётлар

1. R.Walez. – NTC's dictionary of American abbreviations. The USA., 2000, 111pp.
2. И.В.Арнольд – Лексикология современного английского языка. Москва: 1986, 240с.
- 3.Рябова К.М. Аббревиатура современного английского языка: Автореф. дисс... канд. филол. наук. – Горький, 1980.
- 4.The New International Webster's Standard Dictionary. – The USA: Trident Reference Publishing, 2006.

CONDITIONS OF GLOBALISATION OF EDUCATION. *Scientific Bulletin of Namangan State University*, 2(6), 277-283.

5. Ibragimjanovna, A. M. (2022). About the Development Competence of Students Intercultural Communicative. *Central Asian Journal of Literature, Philosophy and Culture*, 3(11), 350-356.

6. Pirmatovich, R. R. (2022). IX-XII ASRLARDA DUNYOVIY ILM-FAN SOHASIDA IJOD QILGAN OLIMLAR VA ULARNING ILMIY MEROSI. *TA'LIM VA RIVOJLANISH TAHLILI ONLAYN ILMIY JURNALI*, 2(10), 450-452.

7. Marifovich, T. M. (2019). Impact of Globalization on Human And Social Culture. *International Journal of Scientific Research And Education*, 7(4).

8. Тешабоев, М. (2016). Моральная культура личности как фактор устойчивого развития общества. *Theoretical & Applied Science*, (6), 85-87.

9. Teshaboev, M. M. (2019). Tasks of ethical culture in the ethics of Aristotle. *Scientific Bulletin of Namangan State University*, 1(5), 197-204.

10. Норматова, Д. (2022). ДИН МАЪНАВИЙ ҚАДРИЯТ СИФАТИДА. *Research Focus*, 1(1), 40-45.

11. Тешабоев, М., Каримов, Ў., & Каримова, Г. (2022). ГЛОБАЛЛАШУВ ШАРОИТИДА ЁШЛАР ТАРБИЯСИГА САЛБИЙ ТАЪСИР ЭТУВЧИ ОМИЛЛАР ВА УЛАРНИНГ ХУСУСИЯТЛАРИ. *SO 'NGI ILMIY TADQIQOTLAR NAZARIYASI*, 1(1), 382-388.

12. Ummatqulov, T. (2022). INSON SOG'LOM BO'LISHIDA VALEOLOGIYA FANINING ANAMIYATI. *Eurasian Journal of Social Sciences, Philosophy and Culture*, 2(12), 80-88.

13. Rasulova, A., & Karimov, U. (2022). Socio-Pedagogical aspects of the formation of reading culture and skills. *Asian Journal of Multidimensional Research*, 11(4), 114-118.

14. Bakhrom, B. (2022). Information technologies in physical culture and sports. *Asian Journal of Multidimensional Research*, 11(10), 288-292.

15. Axatov, S. A., & Akhmatkulov, U. M. (2021). Basics of pre-conscription military training subject. *ACADEMICIA: An International Multidisciplinary Research Journal*, 11(8), 441-447.

16. Saidov, I. M., Axmatqulov, U. M., & Abdullayev, B. T. (2020). OMMAVIY VA INTERNET AXBOROT RESURSLARINING YOSHLARDA VATANGA SODIQLIK TUYG'ULARINI SHAKLLANTIRISHDAGI BOG'LIQLIKLAR. *Academic research in educational sciences*, (4), 199-203.

17. Тургунбаев, Т. А., & Каримов, Ў. У. (2020). ҲАММА НАРСА-ФРОНТ УЧУН, ҲАММА НАРСА-ҒАЛАБА УЧУН!(ИККИНЧИ ЖАҲОН УРУШИДА ҚОЗОНИЛГАН ҒАЛАБАНИНГ 75 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАНАДИ). *Интернаука*, (19-4), 52-53.

18. Собиров, О. Ф., & Ахмадқулов, У. М. (2019). СОВРЕМЕННЫЕ ИНФОРМАЦИОННЫЕ И ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ ТЕХНОЛОГИИ. *Мировая наука*, (11), 306-308.

MUNDARIJA / ОГЛАВЛЕНИЕ / TABLE OF CONTENTS

1. **ТИЛШУНОСЛИКДА ҚИСҚАРТМАЛАРНИНГ ЎРНИ** 7
Зокирова Дилдорахон Муйдиновна
2. **ДОШКОЛЬНОЕ ОБРАЗОВАНИЕ ПОЛОЖЕНИЕ В СИСТЕМЕ** 9
Алламбергенова Гульнур
3. **ИССЛЕДОВАНИЕ ТЕОРИИ ДВИГАТЕЛЕЙ ВНУТРЕННЕГО СГОРАНИЯ** 12
Ахатов Рустам Хуррамович
4. **ENSURING THE DENSITY COEFFICIENT IN ROAD FOUNDATION CONSTRUCTION WORKS.** 15
Odinaev Rustam Kurbanaliyevich, Yusupjonov Mukhriddinjon Odiljon ogli, Alimardonov Shakhrukh Erkinovich
5. **BIOLOGICAL PROPERTIES OF THE YEAST SACCHAROMYCES CEREVISIAE** 18
Nabieva Farangiz Sadriddinovna, Alikuvov Samariddin Sirojiddin Ugli, Oltiboyeva Baxtiniso Kudrat kizi
6. **АТИПИК МИКРОФЛОРА ЭТИОЛОГИЯЛИ ЎТКИР ОБСТРУКТИВ БРОНХИТЛАРИНИНГ ЎЗИГА ХОС КЛИНИК КЕЧИШИ** 23
Кудратова З.Э., Турсунов Ф.У., Мусаева Ф.Р., Абдулхаев Иброхим
7. **ФУНКЦИОНАЛЬНЫХ ИЗМЕНЕНИЙ ЖЕЛУДКА ПОД ВЛИЯНИЕМ ЭНЕРГЕТИЧЕСКИХ НАПИТКОВ** 33
Юсупова Наргиза Абдикодировна, Орипов Фирдавс Суръатович, Бабаханова Фаризахон Шехрозовна
8. **ACUTE HEMATOGENIC OSTEOMYELITIS IN CHILDREN** 38
Shirinov Hussein Isroilovich, Khudoykulova Malika Bakhodirovna, Berdiyarova Shokhida Shukurullaevna, Turaev Shahzod Botir Ugli
9. **LABORATORY INVESTIGATION OF COMMUNITY- ACCOMPANIED PNEUMONIA IN CHILDREN** 43
Berdiyarova Sh.Sh., Akhadova M., Khairullaeva S.Zh., Berdiyarova Shokhida Shukurullaevna, Akhadova Makhliyo Mukhtor Kizi, Khairullaeva Sevara Zhurabekovna
10. **INFLUENCE OF GESTATION DATE ON THE SEVERITY OF HYPOXIC-ISCHEMIC ENCEPHALOPATHY IN NEWBORN** 48
Ibragimova Nadiya Sabirovna, Diamatova Dinora Norkobil kizi, Rajabov Nodir Ural ugli
11. **ASSESSMENT OF CARBOHYDRATE METABOLISM IN PATIENTS WITH DIABETES AND COVID-19** 52
Tursunov Feruz O'ktam O'g'li, Raximova Gulchiroy Olim Qizi, Isroilova Umidaxon, Turayeva Shaxnoza

-
12. **GEOMETRIC MODELING AND VISUALIZATION OF 2D AND 3D FRACTAL STRUCTURED SHAPES** 56
Shaxzoda Shonazarova Toxir Qizi
13. **OPTIMIZING THE RELIABILITY OF INDUCTION MOTORS IN OPERATION** 76
Fayzullayev Jovhar Sulton o'g'li
14. **BOSHLANG'ICH TA'LIM DARSLARIDA ZAMONAVIY PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALARNI QO'LLASH VA KREATIV YONDASHUV** 84
Bozorova Nozigul Ramazonovna
15. **THE MAIN CONCEPTS AND PROBLEMS OF THE LINGUISTIC AND CULTURAL APPROACH** 87
Yigitaliyeva Muhlisa Ahadovna
16. **СОЗДАНИЕ ПЕРСПЕКТИВНОГО КАДРОВОГО РЕЗЕРВА - ПРОФЕССИОНАЛЬНОЕ НАПРАВЛЕНИЕ В СИСТЕМЕ ОБРАЗОВАНИЯ: ПРОБЛЕМЫ И РЕШЕНИЯ** 90
Козимбек Носирбеков Суннатбек Ўғли
17. **ШКОЛЬНИК- СУБЪЕКТ УЧЕБНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ. СРЕДНИЙ (ПОДРОСТКОВЫЙ) ВОЗРАСТ** 94
Мухайё Муталлиевна Дедаханова
18. **FEATURES OF THE DISTRIBUTION OF HLA- ANTIGENS AMONG PEOPLE OF THE UZBEK NATIONALITY IN THE SAMARKAND REGION** 100
G.A. Dushanova, F.S. Nabiyeva, Fayzullayeva Kh. B., N.A. Yunusova
19. **МОДИФИКАЦИЯ ТЕХНОЛОГИИ ПОЛУЧЕНИЯ КОНЬЮГАТОВ ДЛЯ ИФА** 113
Набиева Ф.С., Душанова Г.А., Олимжонова С.Г., Суюнова М.Ш., Эгамбердиева С.М.
20. **ОБЕСПЕЧЕНИЕ БЕЗОПАСНОСТИ И ЭФФЕКТИВНОЙ РАБОТЫ ГОРОДСКИХ СТАНЦИЙ ОБЩЕСТВЕННОГО ТРАНСПОРТА** 122
Исогалиев Файзулло
21. **ПРОБЛЕМЫ ОБЕСПЕЧЕНИЕ БЕЗОПАСНОСТИ НА ТРАНСПОРТЕ.** 125
Каримова Махмуда Рахматовича
22. **MODDALAR ALMASHINUVINING YOSH XUSUSIYATLARI** 128
Abdusatarova Zulfiya, Alimova Diloromxon
23. **ЛИСОНИЙ МУВОЗАНАТГА ОАВ НИНГ ТАЪСИРИ** 131
Ю.У. Нўъмонова
24. **МАКТАВ О'QUVCHILARIGA FE'L ZAMON SHAKLLARI O'QITILISHINING AHAMIYATI** 136
Ahmedova Gulnora, Dadaxonova Mohiroyaxon, Toshmatova Zulfiyaxon

25. **ШАРҚ МУТАФАККИРЛАРИНИНГ ТАЪЛИМ-ТАРБИЯГА ОИД МАЪНАВИЙ ВА АХЛОҚИЙ ҚАРАШЛАРИ** 139
Мирзаева Нилуфар Турсунбаевна
26. **TALABALARDA KASBIY KO'NIKMALARNI ZAMONAVIY METODLAR ASOSIDA RIVOJLANTIRISH** 143
Tairova Madinabonu Baxtiyarovna
27. **THE MAIN POINTS OF THE ETIOPATHOGENESIS OF THE DEVELOPMENT OF OBSTRUCTIVE BRONCHITIS IN CHILDREN, DEPENDING ON THE ETIOLOGY** 146
Kudratova Z.E., Muxamadiyeva L.A., Umarova S.S., Umarova T.A.
28. **THE ROLE OF DISTANCE LEARNING IN MEDICINE** 150
Ibragimova Nadiya Sabirovna, Halimova Salomat Akhrorovna
29. **СОВРЕМЕННЫЕ АСПЕКТЫ ДИАГНОСТИКИ И ЛЕЧЕНИЯ ОСТЕОМИЕЛИТА** 155
Бердиярова Шохида Шукуруллаевна, Муртазаева Насиба Комилжоновна
30. **YUQUMLI KASALLIKLARNI TASHXISLASHDA IMMUNOFERMENT TAHLILINING AHAMIYATI** 161
Nabieva F.S., Narzullayeva M. A., Bo'riyev M. G'.
31. **POLYCYSTIC OVARIAN SYNDROME - A PROBLEM OF MODERN MEDICINE** 165
Ibragimova Nadiya Sabirovna, Karimova Linara Alikhanovna
32. **KAM TARQALGAN BARG SALAT BIOLOGIYASI** 169
Boymirov Abdumalik, G'ofurova Mashhura Saydullo Qizi, Xushboqova Marjona Sobirjon Qizi
33. **TADBIRKORLIK SUB'YEKTLARINI RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ORQALI RIVOJLANTIRISHNING ILMIIY-NAZARIY ASOSLARI** 173
Toxirov Rustam
34. **NETWORK SECURITY AND MONITORING** 177
M.K.Khusanova
35. **ТУРКИСТОН МУХТОРИЯТИ – ТУРК ТАРИХШУНОСЛАРИ НИГОҲИДА** 184
P.X.Акбаров
36. **PRIORITIES FOR THE DEVELOPMENT OF PHYSICAL EDUCATION AND PHYSICAL CULTURE** 190
Botirov Bakhrom
37. **TARIX DARSLARIDA TA'LIM VOSITALARIDAN FOYDALANISH** 195
Ilxomjon Xolbekov

38. **ТЕХНОЛОГИИ ВИРТУАЛЬНОЙ РЕАЛЬНОСТИ В ОБРАЗОВАНИИ** 199
Бекназарова С.С.
39. **PATRIOTISM IS THE BASIS OF OUR NATIONAL IDEA** 211
U.Akhmatkulov
40. **NUTQ BUZILISHI TURLARI VA ULARNING XUSUSIYATALRI** 216
Arifov Zoirjon, Oripova Ominaxon
41. **СПОРТНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ВА СОҒЛОМ ТУРМУШ ТАРЗИНИ ШАКЛЛАНТИРИШНИНГ АҲАМИЯТИ** 222
Ботиров Бахром Махмудалиевич
42. **ЭКОСИСТЕМАЛАР МАҲСУЛДОРЛИГИ ВА ОЗИҚ-ОВҚАТ МУАММОСИ** 230
М.Назаров
43. **DAVR SHE'RIYATIDA AYOL "MEN"NI VA TUYG'ULAR SUVRATI (Z. MIRZO, H. AHMEDOVA, X. RUSTAMOVA IJODI MISOLIDA)** 236
Jasurova Navruza Botirjon qizi
44. **SOCIO-PSYCHOLOGICAL FACTORS OF LEADERSHIP ACTIVITY** 241
N. Alijonov
45. **THE TASKS OF CREATING AN INNOVATIVE ACTIVITY SPACE IN THE DEVELOPMENT OF ENTREPRENEURIAL CULTURE** 247
Akmalkhan Sayitkhanov
46. **THE BASICS OF CIVIL LEGAL REGULATION OF SEPARATION FROM MARRIAGE** 253
J. Dadaboeva
47. **НОТИЖОРАТ ТАШКИЛОТЛАРИ ТЎҒРИСИДАГИ ҚОНУНЧИЛИК ВА ҲУҚУҚНИ ҚЎЛЛАШ АМАЛИЁТИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ** 262
А.Ахроркулов
48. **CORRUPTION: ITS HISTORICAL ROOTS AND WAYS TO COMBAT IT** 267
Gulnoza Karimova
49. **СТРУКТУРА СЮЖЕТ РОМАНА И.С.ТУРГЕНЕВА «НАКАНУНЕ»** 273
Абдуллаев Хусан Абдушукурович

-
50. **THE IMPORTANCE OF WOMEN IN THE DEVELOPMENT OF FAMILY ENTREPRENEURSHIP** 278
Ganieva Malika, Shakhabiddinova Sevara
51. **YOSH AVLODNI TARBIYALASHDA TEMURIYLAR DAVRI MA'NAVIY MADANIYATINING AHAMIYATI** 283
G.Xasanboyeva
52. **MORAL, EDUCATIONAL SIGNIFICANCE OF ACQUAINTANCE OF STUDENT-YOUTH WITH NATURE** 287
Iminchaev Rakhmatjon
53. **THE IMPORTANCE OF INNOVATION AND INFORMATION TECHNOLOGY IN IMPROVING EDUCATIONAL EFFICIENCY** 291
M.Matmusayeva
54. **WELLNESS EXERCISE AND THE STAGES OF ITS IMPLEMENTATION** 296
Ikromjon Yuldashov
55. **DEVELOPMENT OF PHYSICAL CULTURE AND PHYSICAL CULTURE – AS A FACTOR OF PHYSICAL MATURITY** 300
Adkhamjon Makhmutaliev
56. **IMPORTANT ASPECTS OF PHYSICAL EDUCATION IN IMPROVING WORK ACTIVITY** 304
Shavkat Abdurakhmonov
57. **IMPORTANT ASPECTS OF FOCUSING ON PHYSICAL ACTIVITY IN SPORTS** 308
Ismatulla Tukhtanazarov
58. **THE MAIN ASPECTS OF THE FORMATION OF PHYSICAL CULTURE IN THE EDUCATIONAL PROCESS** 312
Gayrat Goynazarov
59. **MA'NAVIY ONG TUSHUNCHASI HAMDA ESTETIK KATEGORIYALAR** 316
Atamurotov Murod
60. **SHAXSNING PSIXIK JARAYONLARI VA ULARNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI** 319
Abduraimova Dilfuza Xaydarovna
61. **AXBOROTLASHGAN JAMIYATDA INTERNET TIZIMI VA AXBOROT MADANIYATI** 322
Raxmatullayev Raximberdi

62. **BARKAMOL AVLODNI MAFKURAVIY TAHDIDLARDAN 328**
HIMOYALASHNING MUHIM JIHATLARI
Ibragimov Vaxobjon
63. **CONCEPTUAL MODEL OF DEVELOPMENT 333**
COMMUNICATIVE COMPETENCE OF THE FUTURE
TEACHER IN THE INNOVATIVE EDUCATIONAL SPACE
Yulbarsova Khurshida Abdullajonovna
64. **INNOVATIVE ASPECTS OF TEACHING SPECIALTY 341**
SUBJECTS IN THE SYSTEM OF HIGHER EDUCATION
Ibragimova Zumratkhon
65. **PEDAGOGNING UMUMIY VA KASBIY MADANIYATI – 346**
PEDAGOGIK FAOLIYATNING ASOSI SIFATIDA
Nuritdinova Shoirra
66. **ИЖТИМОЙ ФАОЛЛИК ВА ТОЛЕРАНТЛИКНИ 351**
ЮКСАЛТИРИШНИНГ МУҲИМ ЖИҲАТЛАРИ
Ибрагимов Вахобжон
67. **МАСОФАВИЙ ТАЪЛИМНИНГ АСОСИЙ ДИДАКТИК 355**
ТАМОЙИЛЛАРИ
Рахматуллаев Рахимберди
68. **SOCIO-PHILOSOPHICAL ASPECTS OF THE ORIENTATION 359**
OF YOUNG PEOPLE TO ENTREPRENEURIAL ACTIVITY
Ganiev Bakhodirjon Sadigjonovich, Karimov Ulmasbek Umaralievich
69. **MODERN PERSPECTIVES ON MICRONUTRIENT STATUS 364**
AND ALOPECIA
U.A. Tashkenbaeva , F.Kh. Abboskhonova
70. **EFFECTIVE SOCIAL FOR WEAKNESSES OF THE 369**
POPULATION ORGANIZATION AND IMPROVEMENT OF
SUPPORT
Axmedova Muyassar, Toshqoziyeva Madina
71. **IMPROVING MARKETING ACTIVITIES IN FRUIT AND 373**
VEGETABLE TRADE
Turaboeva Feruza
72. **ГОЛБОЛЧИЛАРНИ ТАЙЁРЛАШДА ТИКЛОВЧИ 378**
ВОСИТАЛАРДАН ФОЙДАЛАНИШ САМАРАДОРЛИГИ
Л.Б.Собирова

- 73. MAXSUS MAKTABDA FANLARARO ALOQADORLIK ASOSIDA BILIM, MALAKA VA KO'NIKMALARNI SHAKLLANTIRISHNING PEDAGOGIK SHARTLARI 384**
G'ufrojonova Iroda Zokirjon qizi
- 74. SHE'RIYATNING YAGONA SHAXSI – DULAT BABATAYO'G'LI 388**
Asem Erg'ali qizi Abduraxmanova
- 75. THE CHALLENGES OF ADAPTING MATERIALS IN EFL CLASSESS 395**
Khayrulloeva Lola Dilshod qizi
- 76. THE IMPORTANCE OF PUBLIC ORGANIZATIONS IN EDUCATING YOUNG PEOPLE IN THE SPIRIT OF PATRIOTISM 398**
Umidjon Akhmatkulov

Academy of Sciences and Innovations
International Scientific Journal
Research Focus
Volume 1 Issue 4

Ilm-fan va innovatsiyalar akademiyasi
Research Focus
xalqaro ilmiy jurnali
2022 yil 4-soni

ISSN: 2181-3833

“Ilm-fan va innovatsiyalar akademiyasi” MCHJ
Refocus.uz, admin@Refocus.uz, +998945160550